

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرجع سوالات موضوعی حقوق تجارت – جلد دوم

ویژه داوطلبان آزمونهای ورودی

کارشناسی ارشد و دکتری حقوق خصوصی وکالت – قضاوت – مشاوران حقوقی

شامل کلیه سوالات سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۸ آزمونهای سراسری ، آزاد و سوالات آزمونهای دکتری دولتی ، قضاوت و سردفتری اسناد رسمی با پاسخ کامل تشریحی که بصورت موضوعی طبقه بندی شده است.

مولفین: الهه جمشیدی
آیدا نصیری

مرجع سوالات موضوعی حقوق تجارت – جلد دوم الهه جمشیدی – آیدا نصیری

نظارت : ..... مهندس شهرام کرمی و مهندس علی اکبر نکوفر
مسئول فنی : ..... لیلا بعاج زاده
طرح جلد : ..... مریم مظفری

آدرس : شیراز - مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل
تلفن : ۰۷۱۳-۲۳۵۳۰۱۶ / ۰۷۱۳-۲۳۵۹۹۰۲

قدردانی و سپاس

با تشکر از جناب آقای هادی بانسی که در تصحیح و ویراستاری این کتاب زحمت بسیاری کشیدند.

دانشجوی گرامی

حضور در کلاسهای موسسه آموزش عالی فاضل بدلیل حل مسائل متنوع ، ارتباط زنده و دو طرفه بین دانشجو و استاد ، قرار گرفتن در جو کنکور ، ایجاد انگیزه رقابت ، رفع اشکالات دانشجو و آزمونهای کلاسی که ضمن آن از میزان آمادگی خود مطلع می شوید انتخابی است که نمی توان آنرا با مطالعه یک یا چند کتاب مقایسه کرد .

شرکت در کنکورهای هماهنگ کشوری موسسه آموزش عالی فاضل به شما این امکان را می دهد که جایگاه واقعی خود را در رتبه بندی کشوری بیابید چرا که علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد.

مزایای این کتاب :

- کتاب حاضر حاوی تست های موضوعی با ترتیب سر فصل های قانون تجارت است تا دانشجویان بر اساس ترتیب مواد قانون تجارت تست های مربوطه را حل نمایند.
- این کتاب علاوه بر قانون تجارت حاوی تست هایی از قانون صدور چک و قانون تصفیه امور ورشکستگی یعنی دو قانون مهم در کنار قانون تجارت می باشد.
- در این کتاب سعی شده است پاسخ های کاملا تشریحی در اختیار استفاده کنندگان قرار گیرد.
- این کتاب، تست های دکتری، کارشناسی ارشد سراسری و آزاد، وکالت، قضاوت، مشاوران و سر دفتری، از سال ۸۲ تا ۹۸ را در بردارد.

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

۱	باب اول - تجار و معاملات تجارتي
۷	باب دوم - دفاتر تجارتي و دفتر ثبت تجارتي
۷	فصل اول - دفاتر تجارتي
۱۱	فصل دوم - دفتر ثبت تجارتي
۱۱	باب سوم - شرکت های تجارتي
۱۱	فصل اول - در اقسام مختلفه شرکت ها و قواعد راجع به آن ها
۱۲	مبحث دوم - شرکت با مسئوليت محدود
۱۹	مبحث سوم - شرکت تضامني
۲۳	مبحث چهارم - شرکت مختلط غير سهامی
۲۴	مبحث پنجم - شرکت مختلط سهامی
۲۴	مبحث ششم - شرکت نسبی
۲۶	مبحث هفتم - شرکت تعاونی تولید و مصرف
۲۷	فصل دوم - در مقررات راجعه به ثبت شرکت ها و نشر شرکت نامه ها
۲۸	فصل سوم - در تصفيه امور شرکت ها
۲۹	فصل چهارم - مقررات مختلفه
۳۱	باب چهارم - برات - فته طلب - چک
۳۱	فصل اول - برات
۳۱	مبحث اول - صورت برات
۳۳	مبحث دوم - در قبول و نکول
۳۶	مبحث سوم - در قبولی شخص ثالث
۳۷	مبحث چهارم - در وعده برات
۳۸	مبحث پنجم - ظهر نویسی
۴۰	مبحث ششم - مسئولیت
۴۵	مبحث هفتم - در پرداخت
۴۷	مبحث هشتم - تادیه وجه برات به واسطه شخص ثالث

۴۷.....	مبحث نهم - حقوق و وظایف دارنده برات
۵۰.....	مبحث دهم - در اعتراض (پروتست)
۵۰.....	مبحث یازدهم - برات رجوعی
۵۱.....	مبحث دوازدهم - قوانین خارجی
۵۱.....	فصل دوم - در فته طلب
۵۷.....	فصل سوم - چک
۶۷.....	قانون صدور چک
۷۷.....	باب ششم - دلالی
۷۷.....	فصل اول - کلیات
۸۱.....	فصل دوم - اجرت دلال و مخارج
۸۲.....	فصل سوم - دفتر
۸۳.....	باب هفتم - حق العمل کاری
۸۷.....	باب هشتم - قرارداد حمل و نقل
۹۳.....	باب نهم - قائم مقام تجارتي و سایر نمایندگان تجارتي
۹۴.....	باب دهم - ضمانت
۹۷.....	باب یازدهم - در ورشکستگی
۹۷.....	فصل اول - در کلیات
۹۸.....	فصل دوم - در اعلان ورشکستگی و اثرات آن
۱۰۹.....	فصل سوم - در تعیین عضو ناظر
۱۱۰.....	فصل چهارم - در اقدام به مهر و موم و سایر اقدامات اولیه نسبت به ورشکسته
۱۱۰.....	فصل پنجم - در مدیر تصفیه
۱۱۱.....	فصل ششم - در وظایف مدیر تصفیه
۱۱۱.....	مبحث اول - در کلیات
۱۱۲.....	مبحث دوم - در رفع توقیف و ترتیب صورت دارایی
۱۱۲.....	مبحث سوم - در فروش اموال و وصول مطالبات
۱۱۳.....	مبحث چهارم - در اقدامات تأمینیه
۱۱۵.....	فصل هفتم - در قرارداد ارفاقی و تصفیه حساب تاجر ورشکسته
۱۱۵.....	مبحث اول - در دعوت طلبکارها و مجمع عمومی آن ها

۱۱۵	مبحث دوم - در قرارداد ارفاقی
۱۱۵	فقره اول - در ترتیب قرارداد ارفاقی
۱۱۸	فقره دوم - در اثرات قرارداد ارفاقی
۱۱۹	فقره سوم - در ابطال یا فسخ قرارداد ارفاقی
۱۲۲	مبحث دوم - در تفریغ حساب و ختم عمل ورشکستگی
۱۲۲	فصل هشتم - در اقسام مختلفه طلبکارها و حقوق هر یک از آن ها
۱۲۲	مبحث اول - در طلبکارهایی که رهینه منقول دارند
۱۲۳	مبحث دوم - در طلبکارهایی که نسبت به اموال غیر منقول حق تقدم دارند
۱۲۳	فصل نهم - در تقسیم بین طلبکارها و فروش اموال منقول
۱۲۳	فصل دهم - در دعوی استرداد
۱۲۵	فصل یازدهم - در طرق شکایت از احکام صادره راجع به ورشکستگی
۱۲۶	باب دوازدهم - در ورشکستگی به تقصیر و ورشکستگی به تقلب
۱۲۶	فصل اول - در ورشکستگی به تقصیر
۱۲۷	فصل دوم - در ورشکستگی به تقلب
	فصل سوم - در جنحه و جنایاتی که اشخاص غیر از تاجر ورشکسته در امر ورشکستگی مرتکب می شوند
۱۲۸	
۱۲۹	فصل چهارم - در اداره کردن اموال تاجر ورشکسته در صورت ورشکستگی به تقصیر یا تقلب
۱۲۹	باب سیزدهم - در اعاده اعتبار
۱۳۱	قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸/۴/۲۴
۱۳۵	باب چهاردهم - اسم تجاری
۱۳۶	باب پانزدهم - شخصیت حقوقی
۱۳۶	فصل اول - اشخاص حقوقی
۱۳۷	فصل دوم - حقوق و وظایف و اقامتگاه و تابعیت شخص حقوقی
۱۳۷	باب شانزدهم - مقررات نهایی
۱۳۷	لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴
۱۳۷	مبحث اول - شرکت های سهامی
۱۳۷	بخش ۱ - تعریف و تشکیل شرکت های سهامی
۱۴۳	بخش ۲ - سهام
۱۴۸	بخش ۳ - تبدیل سهام

بخش ۴- اوراق قرضه	۱۴۸
بخش ۵- مجامع عمومی	۱۵۰
بخش ۶- هیات مدیره	۱۵۸
بخش ۷- بازرسان	۱۷۱
بخش ۸- تغییرات در سرمایه شرکت	۱۷۳
بخش ۹- انحلال و تصفیه	۱۷۸
بخش ۱۰- حساب های شرکت	۱۸۲
بخش ۱۱- مقررات جزایی	۱۸۴
بخش ۱۲- مقررات مختلف مربوط به شرکت های سهامی	۱۸۴
حقوق تجارت قضاوت ۹۶.....	۱۸۸
پاسخنامه.....	۱۹۳

بخش اول - سوالات کنکوری

باب اول - تجار و معاملات تجارتي (مواد ۱ تا ۵)

۱- در خصوص صدور و ظهرنویسی چک در صورتی که میان دو تاجر باشد، کدام مورد صحیح است؟ (وکالت ۹۸)

(۱) اگر برای رفع حوائج تجاری باشد، تجاری است. (۲) به هیچ وجه تجاری نیست.

(۳) فقط در معاملات غیرمنقول تجاری نیست. (۴) در هر صورت تجاری است.

۲- کدام یک از عبارات زیر در مورد اشتغال خارجیان به تجارت در ایران صحیح است؟

(سردفتری ۹۷)

(۱) اتباع خارجه حق اشتغال به تجارت در ایران را ندارند.

(۲) اتباع خارجه فقط با مشارکت اتباع ایران می‌توانند به تجارت اشتغال یابند.

(۳) اتباع خارجه بدون محدودیت حق اشتغال به هر نوع تجارت در ایران دارند.

(۴) اتباع خارجه حق اشتغال به تجارت در ایران را دارند، مگر در زمینه‌هایی که منع خاص وجود دارد.

۳- کدام یک از موارد زیر معامله تجاری محسوب است؟ (سردفتری ۹۷)

(۱) تسهیل و نقل و انتقال اموال غیر منقول (۲) تسهیل معاملات ملکی

(۳) رهن اموال غیر منقول (۴) نقل و انتقال اموال ملکی

۴- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟ (سردفتری ۹۷)

(۱) معاملات اموال غیر منقول در هیچ صورت تجاری محسوب نمی‌شود.

(۲) معاملات اموال غیر منقول اگر بین دو تاجر باشد تجاری محسوب می‌شود.

(۳) معاملات اموال غیر منقول اگر به قصد فروش باشد تجاری محسوب می‌شود.

(۴) معاملات اموال غیر منقول در هر حال تجاری محسوب می‌شود.

۵- تاجری اختیار قائم مقام خود را محدود به فروش کالا کرده، وی را از خرید کالا منع می‌کند قائم مقام تجارتي بدون توجه به این ممنوعیت، اقدام به خرید کالا می‌کند. در کدام

صورت، تاجر می‌تواند به بی‌اعتباری چنین معامله‌ای استناد کند؟ (وکالت ۹۶)

(۱) به هیچ عنوان نمی‌تواند

(۲) طرف معامله، از محدودیت اختیارات قائم مقام آگاه باشد

(۳) نمی‌تواند، مگر اینکه محدودیت در اختیارات به صورت کتبی باشد

(۴) در هر حال می‌تواند

۶- کدام مورد در خصوص خرید لوازم خانگی توسط تاجر برای جهیزیه دختر خود از مغازه

خرده فروشی، صحیح است؟ (وکالت ۹۵)

۱) چنانچه ثمن از صندوق تجارتخانه پرداخت شود، مشمول عمل تجاری است.

۲) در صورتی که فروشنده تاجر باشد، عمل تجاری است.

۳) عمل تجاری محسوب می شود.

۴) به هیچ وجه تجاری نیست.

۷- کدامیک از اعمال ذیل تجاری نمی باشد؟ (آزاد ۹۲)

۱) هر قسم عملیات حق العمل کاری و عاملی

۲) پذیره نویسی شرکت سهامی

۳) خرید یا تحصیل هر نوع مال غیر منقول به قصد فروش یا اجاره

۴) گزینه ۲ و ۳

۸- مدیران شرکت های تجاری: (آزاد ۹۱)

۱) تاجر محسوب می شوند چون به نام خود عمل می کنند.

۲) تاجر محسوب نمی شوند چون به نام دیگری عمل می کنند.

۳) تاجر محسوب می شوند چون به نام خود و به حساب خود عمل می کنند.

۴) تاجر محسوب نمی شوند چون به نام خود و به حساب دیگری عمل می کنند.

۹- منظور از معاملات برواتی در ماده ۲ قانون تجارت کدام یک از موارد زیر است؟ (آزاد ۹۰)

۱) صدور، ظهنویسی، ضمانت و قبولی برات.

۲) هر قراردادی که برای ایفای تعهد پولی ناشی از آن، برات صادر شده است.

۳) صدور، ظهنویسی و ضمانت اسناد براتی.

۴) تنزیل اسناد براتی و عده دار

۱۰- تاجری فوت نموده و تمام مال التجاره وی به فرزندش که صغیر است، ارث رسیده و اموال

مزبور توسط قیم اداره می شود. در این جا چه کسی تاجر است؟ (آزاد ۸۹)

۱) صغیر (۲) قیم

۳) نه صغیر و نه قیم تاجر نیستند (۴) هر دو

۱۱- با توجه به ماده ۴ ق.ت. که معاملات غیر منقول تجاری محسوب نمی شود و ماده ۵

همان قانون که کلیه معاملات تجار، تجاری محسوب می شود؛ داد و ستد یک مال غیر منقول

میان دو شرکت تجاری: (آزاد ۸۹)

۱) تجاری نیست ولی باید در دفاتر تجاری شرکت ها ثبت شود.

۲) تجاری نیست و نیازی به ثبت آنها در دفاتر تجاری نمی باشد.

۳) معاملات مزبور ذاتاً تجاری است.

۴) معاملات مزبور به تبع تاجر بودن شرکت ها تجاری است.

باب چهارم - برات - فته طلب - چک

فصل اول - برات

مبحث اول - صورت برات (مواد ۲۲۳ تا ۲۲۷)

۱۶۱- کدام مورد صحیح است؟ (وکالت ۹۷)

- ۱) صدور برات در وجه شخص معین، به حواله کرد شخص دیگر یا به حواله کرد خود برات دهنده مجاز است.
- ۲) صدور برات در وجه شخص معین یا به حواله کرد مجاز است ولی صدور سفته در وجه شخص معین یا به حواله کرد مجاز نیست.
- ۳) صدور برات در وجه حامل، بلامانع ولی صدور سفته در وجه حامل، ممنوع است.
- ۴) صدور برات در وجه شخص معین، به حواله کرد شخص دیگر یا به حواله کرد خود برات دهنده یا حامل، مجاز است.

۱۶۲- در حقوق ایران: (سردفتری ۹۷)

- ۱) صدور برات در وجه حامل و سفته در وجه حامل قانوناً ممنوع است.
- ۲) صدور سفته در وجه حامل قانوناً ممنوع است.
- ۳) صدور برات در وجه حامل و سفته در وجه حامل قانوناً مجاز است.
- ۴) صدور برات در وجه حامل قانوناً ممنوع است.

۱۶۳- در خصوص تاثیر قبول برات توسط ثالث، بر مسئولیت امضاکنندگان برات، کدام مورد صحیح است؟ (قضاوت ۹۷)

- ۱) فقط مسئولیت ظهرنویسان را ساقط می کند.
- ۲) مسئولیت کلیه امضاکنندگان برات را ساقط می کند.
- ۳) فقط مسئولیت ظهرنویسان و ضامنین آنها را ساقط می کند.
- ۴) فی نفسه، موجب سقوط مسئولیت امضاکنندگان برات نیست.

۱۶۴- براتی توسط یک تبعه افغانستان تنظیم و در تهران به «دارنده» که تبعه ترکیه است تسلیم می شود. محال علیه که مقیم عراق است در بغداد قبولی را می نویسد. اگر برات در وعده تادیه نشده و دارنده در تهران علیه صادرکننده اقامه دعوی کند، خسارت تاخیر تادیه مطابق قانون کدام کشور محاسبه می شود؟ (قضاوت ۹۷)

- ۱) ترکیه   ۲) افغانستان   ۳) ایران   ۴) عراق

۱۶۵- کدام مورد ، صحیح است؟ (وکالت ۹۶)

- ۱) برای صدور چک، امضا ضرورت دارد ولی برای برات و سفته ، مهر به تنهایی نیز معتبر است
- ۲) برای صدور چک و برات ، امضا ضروری است ولی برای سفته می توان از امضا یا مهر استفاده کرد

۳) برای صدور سفته، چک و برات از سوی شخص حقیقی، امضا لازم است و از طرف شخص حقوقی مهر کافی است

۴) برای صدور چک، سفته و برات، امضا لازم است

۱۶۶- کدامیک از موارد زیر از آثار نکول برات توسط براتگیر نیست؟ (مشاوران ۹۶)

۱) لزوم تنظیم اعتراض نامه نکول توسط دارنده برات

۲) لزوم ضامن دادن ظهرنویس ها و برات دهنده برای تأدیه وجه آن در سر وعده

۳) تأدیه فوری وجه برات و مخارج اعتراض نامه توسط ظهرنویس ها و برات دهنده

۴) امکان طرح دعوی علیه براتگیر

۱۶۷- کدام مورد، در خصوص ماهیت تعهد براتی صحیح است؟ (قضاوت ۹۳)

۱) نوعی عقد مشروط است

۲) مبتنی بر تعهد یک جانبه است

۳) مبتنی بر تشریفات شکلی نیست

۴) مبتنی بر تشریفات قبض است

۱۶۸- در مورد اثر طلبکار نبودن صادر کننده برات از محال علیه به هنگام صدور برات کدام

گزینه صحیح است؟ (وکالت ۹۲)

۱- فقط در صورت آگاهی دارنده، عنوان برات از سند سلب می گردد.

۲- موجب سلب عنوان برات از سند نمی گردد.

۳- موجب سلب عنوان برات از سند می گردد.

۴- موجب سلب عنوان برات از سند می گردد مگر اینکه طلب بعداً به وجود آید.

۱۶۹- تاجری براتی در وجه حامل صادر نموده است: (آزاد ۹۱)

۱) این برات سندی تجاری محسوب می شود ولی از همه مزایای اسناد تجاری برخوردار نیست.

۲) این برات سند تجاری محسوب نمی شود.

۳) برات صادر شده سندی تجاری محسوب می شود.

۴) تأثیری در اعتبار تجارتي این اسناد ندارد.

۱۷۰- در خصوص مبلغ برات کدام عبارت صحیح می باشد؟ (آزاد ۹۱)

۱) عدم قید مبلغ برات با حروف موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری است.

۲) عدم قید مبلغ برات با حروف موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری نیست.

۳) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و مبلغ به رقم، مبلغ ذکر شده به حروف ملاک است.

۴) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و رقم، مبلغ بیشتر ملاک است.

۱۷۱- در خصوص مبلغ برات کدام عبارت صحیح نمی باشد؟ (وکالت ۸۹)

۱) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و رقم، مبلغ کمتر ملاک است.

۲) عدم قید مبلغ برات موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری است.

۳) عدم قید مبلغ برات با حروف موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری نیست.
۴) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و مبلغ به رقم، مبلغ ذکر شده به حروف ملاک است.
۱۷۲- شرکتی با امضای مجاز خود- که ترکیبی از امضای مدیرعامل و رئیس هیات مدیره و مهر شرکت است سفته ای (فته طلبی) را تعهد پرداخت کرده است که در سررسید نتوانسته است وجه آن را پرداخت کند و دارنده سفته، آن را ظرف مدت قانونی وخواست کرده است. حال دارنده سفته، طلب خود را از چه شخصی و یا اشخاصی می تواند مطالبه کند؟ (وکالت ۸۷)

۱) از شرکت منحصرأ.

۲) از شرکت و مدیرعامل متضامناً.

۳) از مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره و شرکت متضامناً.

۴) از شرکت و مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره متساویاً و به تثلث.

۱۷۳- چنان چه برات در وجه حامل صادر شود: (مشاوران ۸۵)

۱) سند تجاری محسوب می شود.

۲) سند تجاری محسوب می شود، ولی از همه مزایای اسناد تجاری برخوردار نیست

۳) سند تجاری محسوب نمی شود.

۴) هیچ کدام

۱۷۴- عدم رعایت شرایط شکلی در صدور برات و سفته : (مشاوران ۸۵)

۱) موجب خروج این اسناد از عداد اسناد تجاری می شود

۲) تاثیری در اعتبار تجاری این اسناد ندارد

۳) موجب خروج برات از عداد اسناد تجاری می شود ولی در سفته بدون تاثیر است

۴) موجب خروج سفته از عداد اسناد تجاری می شود ولی در برات بدون تاثیر است

مبحث دوم - در قبول و نکول (مواد ۲۲۸ تا ۲۳۸)

۱۷۵- طبق قانون تجارت، محال علیه هر عبارتی را که در برات نوشته امضا و مهر نماید

قبولی محسوب می شود مگر این که صریحه مشعر بر عدم قبول باشد این حکم .....
(دکتری سراسری ۹۳)

۱) به سود محال علیه ، دارنده و ظهرنویسان است

۲) به سود محال علیه و به زیان دارنده و ظهرنویسان است.

۳) به زیان محال علیه و دارنده و به سود ظهرنویسان است.

۴) به زیان محال علیه و به سود دارنده و ظهرنویسان است.

باب دوازدهم - در ورشکستگی به تقصیر و ورشکستگی به تقلب

فصل اول - در ورشکستگی به تقصیر (مواد ۵۴۱ تا ۵۴۸)

۶۳۷- تعقیب ورشکسته توسط مدیر تصفیه به عنوان ورشکستگی به تقصیر در کدام یک از موارد زیر، ممکن است؟ (وکالت ۹۷)

- (۱) درخواست عضو ناظر از او
- (۲) اجازه دادگاه به او
- (۳) موافقت اکثریت طلبکارهای حاضر
- (۴) تقاضای اکثریت طلبکارها و موافقت دادگاه

۶۳۸- چنانچه معلوم گردد تاجر ورشکسته (وکالت ۹۲)

- (۱) پس از توقف، به قصد تأخیر انداختن ورشکستگی خود خریدی پایین تر یا فروشی بالاتر از مظنه روز کرده باشد ورشکسته به تقصیر می گردد.
- (۲) پیش از توقف میان بستانکاران تبعیض قائل شده، ورشکسته به تقصیر می گردد.
- (۳) دفاتر خود را مطابق قانون تنظیم ننموده باشد، ورشکسته به تقلب می گردد.
- (۴) پس از تاریخ توقف با ترجیح یکی از طلبکارها بر سایرین طلب او را پرداخته باشد ورشکسته به تقصیر می گردد.

۶۳۹- کدام یک از گزینه های ذیل از موارد ورشکستگی به تقصیر اجباری نیست؟ (آزاد ۹۲)

- (۱) اگر به حساب دیگری و بدون آنکه در مقابل عوضی دریافت نماید تعهداتی کرده باشد که نظر به وضعیت مالی او در حین انجام آنها، آن تعهدات فوق العاده باشد.
- (۲) اگر یکی از طلبکارها را پس از تاریخ توقف بر سایرین ترجیح داده و طلب او را پرداخته باشد.
- (۳) در صورتی که محقق شود مخارج شخصی یا مخارج خانه مشارالیه در ایام عادی بالنسبه به عایدی او فوق العاده بوده است.

(۴) در صورتی که محقق شود که تاجر نسبت به سرمایه خود مبالغ عمده صرف معاملاتی کرده که در عرف تجارت موهوم یا نفع آن منوط به اتفاق محض است

۶۴۰- صدور برات سازشی از جمله اموری است که: (آزاد ۹۱)

- (۱) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- (۲) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- (۳) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.
- (۴) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.

۶۴۱- صدور برات سازشی از اموری است که: (وکالت ۸۹)

- (۱) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- (۲) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- (۳) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.

- ۴) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.
- ۶۴۲- اگر تاجری به قصد به تأخیر انداختن ورشکستگی خود از طرق مختلف به وسایلی که دور از صرفه است تحصیل وجهی نماید: (وکالت ۸۶)
- ۱) دادگاه می تواند او را ورشکسته به تقلب اعلام کند.
- ۲) دادگاه می تواند او را ورشکسته به تقصیر اعلام کند.
- ۳) دادگاه مکلف است او را ورشکسته به تقصیر اعلام کند.
- ۴) دادگاه باید او را ورشکسته به تقلب اعلام کند.
- ۶۴۳- مدیر تصفیه چگونه می تواند ورشکسته به تقصیر را تعقیب کیفری نماید؟
(سردفتری ۸۶)

- ۱) درخواست کلیه بستانکاران وثیقه دار
- ۲) با تصویب اکثریت بستانکاران حاضر
- ۳) با تقاضا و درخواست هر یک از بستانکاران
- ۴) می تواند راسا ورشکسته به تقصیر را تعقیب نماید.
- ۶۴۴- در کدامیک از موارد زیر ممکن است دادگاه تاجر را ورشکسته به تقصیر اعلان نماید؟
(سراسری ۸۴)

- ۱) نداشتن دفتر تجارتي
- ۲) فوق العاده بودن مخارج شخصی نسبت به درآمد و در ایام عادی
- ۳) ترجیح دادن یکی از طلبکارها بر دیگری بعد از توقف، از طریق پرداخت طلب او
- ۴) انجام معامله خارج از مظنه روز به قصد به تأخیر انداختن ورشکستگی

فصل دوم - در ورشکستگی به تقلب (مواد ۵۴۹ تا ۵۵۰)

- ۶۴۵- کدام یک از موارد زیر، از مصادیق ورشکستگی به تقلب است؟ (وکالت ۹۷)
- ۱) نگهداری دفاتر بی ترتیب
- ۲) ترجیح دادن یکی از طلبکارها و پرداخت طلب او
- ۳) نداشتن دفتر
- ۴) مفقود کردن دفاتر توسط ورشکسته
- ۶۴۶- کدام مورد، از موارد ورشکستگی به تقصیر نیست؟ (وکالت ۹۳)
- ۱) اگر دفاتر خود را مفقود نموده و یا به طریق مواضعه و معاملات صوری، از بین برده باشد.
- ۲) اگر به قصد تأخیر انداختن ورشکستگی خود، خریدی بالاتر از مظنه روز کرده باشد.
- ۳) اگر محقق شود مخارج شخصی یا مخارج خانه تاجر در ایام عادی، نسبت به درآمد او فوق العاده بوده است.
- ۴) اگر یکی از طلبکاران را پس از تاریخ توقف بر سایرین ترجیح داده و طلب او را پرداخته باشد.

قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی

مصوب ۱۳۱۸/۴/۲۴

۶۶۲- کدام مورد در خصوص ناتوانی تاجر از ادای دیون ناشی از معامله با غیر تاجر، صحیح است؟ (وکالت ۹۷)

(۱) صرفا اگر برای حوائج تجاری باشد. بازرگانی محسوب می‌شود و می‌تواند به توقف تاجر منجر شود.
(۲) حتی اگر برای حوائج تجاری نباشد. در هر حال تجاری محسوب شده و می‌تواند به توقف تاجر بینجامد.

(۳) در هر حال، خواه برای حوائج تجاری باشد یا نباشد، از موجبات توقف تاجر است.

(۴) اگر برای حوائج تجاری باشد. غیر تجاری محسوب می‌شود ولی می‌تواند به توقف تاجر منجر شود.

۶۶۳- در مورد ترتیب تقسیم اموال ورشکسته در تصفیه اختصاری، کدام گزینه صحیح است؟ (وکالت ۹۲)

(۱) ممتازها - طلبکاران عادی - موثق‌ها. (۲) ممتازها - موثق‌ها - طلبکاران عادی.

(۳) موثق‌ها - ممتازها - طلبکاران عادی. (۴) موثق‌ها - طلبکاران عادی - ممتازها.

۶۶۴- در مورد شمول مقررات ورشکستگی بر شرکتهای بیمه کدام گزینه صحیح است؟

(وکالت ۹۲)

(۱) فقط بیمه‌های دولتی که خصوصی سازی شده اند از شمول مقررات ورشکستگی خارج هستند.

(۲) بیمه‌ها مشمول مقررات ورشکستگی هستند.

(۳) بیمه‌ها مشمول مقررات ورشکستگی نیستند.

(۴) فقط بیمه‌های خصوصی مشمول مقررات ورشکستگی هستند.

۶۶۵- برای ادامه تجارت ورشکسته توسط مرجع تصفیه در فاصله میان صدور حکم

ورشکستگی تا پیش از فروش و تقسیم اموال، ..... (سراسری ۹۲)

(۱) اجازه دادگاه و طلبکاران لازم است. (۲) فقط اجازه طلبکاران لازم است.

(۳) فقط اجازه دادگاه لازم است. (۴) اجازه دادگاه و طلبکاران لازم نیست.

۶۶۶- در مورد ترتیب تقسیم اموال ورشکسته، کدام مورد صحیح است؟ (وکالت ۹۱)

(۱) اول هزینه‌های ورشکستگی و ممتازها، دوم غرما.

(۲) اول هزینه‌های ورشکستگی، دوم ممتازها، سوم غرما.

(۳) اول ممتازها، دوم غرما، سوم هزینه‌های ورشکستگی.

(۴) اول ممتازها، دوم هزینه‌های ورشکستگی، سوم غرما.

۶۶۷- مستثنیات دین تاجر ورشکسته: (قضاوت ۹۰)

- (۱) متعلق به ورشکسته بوده و جز صورت اموال قید نمی شود
- (۲) اصولاً در ورشکستگی مستثنیات دین پیش بینی نشده است
- (۳) جز صورت اموال قید می شود و تحت اختیار ورشکسته قرار می گیرد
- (۴) جز صورت اموال قید می شود و زیر نظر هیات بستانکاران قرار می گیرد
- ۶۶۸- کدام یک از بستانکاران زیر در تصفیه امور ورشکستگی جزء دارندگان طلب ممتاز شناخته می شوند؟ (آزاد ۹۰)**

- (۱) کارگران بنگاه ورشکسته بابت دستمزد و حق سنواتی که طلبکار هستند.
- (۲) زوجه بابت مبلغی که به عنوان اجرت المثل کارهای انجام داده در مدت زوجیت از زوج طلبکار است.
- (۳) سازمان امور مالیاتی کشور برای مبلغی که به عنوان مالیات پرداخت شده از ورشکسته طلبکار است.
- (۴) کارگران بنگاه ورشکسته برای حقوق مدت ۶ ماه قبل از توقف
- ۶۶۹- کدام بیان صحیح می باشد؟ (وکالت ۸۹)**

- (۱) اداره تصفیه می تواند به حساب تاجر از بانکها و مؤسسات اعتباری وام اخذ نماید.
- (۲) اداره تصفیه به هیچ وجه حق دریافت وام به حساب تاجر از بانکها و مؤسسات اعتباری را ندارد.
- (۳) اداره تصفیه فقط می تواند به حساب تاجر وام بدون بهره از بانکها و مؤسسات اعتباری اخذ نماید.
- (۴) اداره تصفیه بعد از صدور حکم ورشکستگی فقط حق دریافت مطالبات تاجر و پرداخت و تصفیه بدهیهای تاجر را دارد.

۶۷۰- کدام یک از موارد ذیل، طلبکار با حق الویت محسوب می شوند؟ (وکالت ۸۹)

- (۱) بانکها در خصوص مطالبه اصل وام و خسارات تأخیر تأدیه ایام بعد از توقف
- (۲) وزارت دارایی در مورد وصول مالیات و جرایم متعلقه تاجر ورشکسته
- (۳) بستانکارانی که بعد از تاریخ توقف، اموال تاجر را توقیف نموده اند.
- (۴) هیچکدام

۶۷۱- طلبکار تاجر ورشکسته که یکی از اموال تاجر را توقیف نموده است نسبت به مال توقیف شده بر سایر طلبکاران: (آزاد ۸۹)

- (۱) حق تقدم دارد.
- (۲) حق تقدم ندارد.
- (۳) اگر بعد از توقف تاجر، مالی را توقیف کرده باشد حق تقدم ندارد.
- (۴) اگر طلبکار، یکی از طلبکاران ممتاز باشد حق تقدم دارد.

۶۷۲- بر اساس قانون پولی و بانکی کشور، تصفیه امور بانک ورشکسته به عهده کدام مرجع است؟ (مشاوران ۸۸)

۱) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۲) نمایندگی صندوق بین المللی پول در ایران

۳) اداره تصفیه و امور ورشکستگی با نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴) هیاتی مرکب از اداره تصفیه و امور ورشکستگی، صندوق بین المللی پول و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۶۷۳- طلب الف از ورشکسته مستند به سفته، طلب ب مستند به سند رسمی و طلب ج

مستند به دفاتر تجاری طرفین است. در این صورت: (سراسری ۸۶)

۱) ب نسبت به الف و ج حق تقدم دارد.

۲) ب نسبت به الف و الف نسبت به ج حق تقدم دارد.

۳) ب نسبت به ج و ج نسبت به الف حق تقدم دارد.

۴) هر سه طلبکار از اموال ورشکسته به نسبت طلب خود سهم می برند.

۶۷۴- دادگاه ..... حکم ورشکستگی شرکت بیمه را صادر می کند: (آزاد ۸۶)

۱) بدون توجه به نظریه بیمه مرکزی می تواند.

۲) در صورت موافقت بیمه مرکزی می تواند.

۳) در صورت موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی می تواند.

۴) با توجه به نظریه بانک مرکزی می تواند.

۶۷۵- کدام یک از گزینه های زیر صحیح است؟ (آزاد ۸۶)

۱) بدهیهای تاجر ورشکسته به بانک ها دیون ممتاز شناخته می شود.

۲) بدهیهای تاجر ورشکسته به بانک مرکزی دیون ممتاز شناخته می شود.

۳) موجودی حساب تاجر ورشکسته در هر یک از بانک های به مصرف واریز بدهیهای او به آن بانک خواهد رسید.

۴) موجودی حساب تاجر ورشکسته به بانک مرکزی به مصرف واریز بدهیهای او به آن بانک خواهد رسید.

۶۷۶- تاجر ورشکسته فقط دارای ملکی است که در رهن شخص (الف) بوده و مازاد آن در

رهن شخص (ب) است، همچنین شخص (ج) دارای طلب ممتاز است. در این صورت حاصل

فروش ملک: (سراسری ۸۵)

۱) به ترتیب به اشخاص الف، ب و ج پرداخت می شود.

۲) به ترتیب به اشخاص ج، الف و ب پرداخت می شود.

۳) در صورت عدم کفایت فقط میان اشخاص الف و ب به نسبت طلب تقسیم می شود.

۴) به ترتیب به شخص ج و مانده در صورت عدم کفایت به نسبت طلب میان اشخاص الف و ب تقسیم می شود.

حقوق تجارت قضاوت ۹۶

۹۵۱- کدام مورد در خصوص چک، صحیح نیست؟

(۱) اگر دارنده پس از برگشت چک، آن را در وجه دیگری ظهر نویسی کند، مسئولیت تضامنی ندارد.
(۲) با صدور چک، مالکیت وجوهی که صادر کننده، در نزد بانک محال علیه دارد به دارنده منتقل نمی شود.

(۳) صادر کننده باید در تاریخ صدور چک، معادل مبلغ چک در حساب خود نزد بانک محال علیه، موجودی داشته باشد.

(۴) حتی بر فرض کفایت موجودی حساب صادر کننده، بانک محال علیه تعهد براتی ندارد.

۹۵۲- در خصوص مسئولیت های قانونی شرکت تجاری، کدام مورد صحیح است؟

(۱) هم نسبت به خسارات ناشی از فعالیت های خود شرکت، مسئولیت مدنی دارد و هم ممکن است مسئولیت مدنی ناشی از فعل غیرداشته باشد.

(۲) به دلیل فقدان قصد مجرمانه، در هیچ حالتی مسئولیت کیفری ندارد و ارتکاب جرم به مدیران شرکت منتسب می شود.

(۳) در هر موردی که عمل مجرمانه به نفع شرکت باشد، مسئولیت کیفری دارد.

(۴) در مسئولیت های مدنی مبتنی بر تقصیر، با توجه به فقدان اراده و منتهی بودن تقصیر از سوی شخص حقوقی، مسئولیت مدنی شرکت منتهی است.

۹۵۳- در خصوص عرضحال اعاده اعتبار تاجر ورشکسته، کدام مورد صحیح است؟

(۱) هر طلبکاری که طلب خود را کاملاً دریافت نکرده باشد، می تواند ظرف یک ماه از تاریخ اعلان عرضحال، دادخواست اعتراض بدهد.

(۲) در اعاده اعتبار حکمی، برای تقدیم عرضحال باید پنج سال از تاریخ ابلاغ حکم ورشکستگی سپری شده باشد.

(۳) عرضحال اعاده اعتبار، باید به دفتر دادگاه صادر کننده حکم ورشکستگی داده شود.

(۴) پس از ختم عملیات تصفیه، در هر زمانی که تاجر ورشکسته کلیه دیون باقی مانده خود را با متفرعات و مخارج متعلقه پرداخت کرده باشد، می تواند حقا عرضحال اعاده اعتبار بدهد

۹۵۴- در خصوص مسئولیت متصدی حمل و نقل، کدام مورد صحیح است؟

(۱) مهلت اقامه دعوی خسارت علیه متصدی حمل و نقل، یک سال از تاریخ اطلاع مرسل الیه از تلف کالا است.

(۲) پس از رسیدن مال التجاره به مقصد و عدم پرداخت کرایه توسط مرسل الیه، متصدی حمل و نقل اصولاً ضامن تلف مال التجاره نیست.

۳) در حمل با کامیون، اگر وقوع حادثه و تلف کالا ناشی از تقصیر شدید راننده کامیون باشد راننده مسئول است و نه متصدی حمل.

۴) خسارات (آواری) ناشی از عیوب بسته بندی کالا بر عهده مرسل الیه است.

۹۵۵- در کدام مورد حق العمل کار اصولاً مسئول نیست؟

۱) بیمه نکردن اموال و کالاهایی که برای فروش به او سپرده شده است.

۲) فروش نسبیه ای کالا بدون رضایت امر

۳) عدم اجرای تعهدات آمر

۴) فروش مال التجاره به قیمتی کمتر از حداقل قیمت تعیین شده توسط آمر

۹۵۶- کدام مورد در خصوص عدم قبول یا نکول برات وعده دار، صحیح است؟

۱) بعد از قبول شخص ثالث نیز دارنده برات می تواند ظهر نویسان را ملزم کند ضامنی را برای تأدیه وجه آن در سر وعده بدهند.

۲) پس از نکول برات و اعتراض عدم قبولی برات، براتگیز نمی تواند برات را قبول کند.

۳) برات دهنده و ضامن برات دهنده و ظهر نویسان، ضامن قبول شدن برات هستند.

۴) اگر ظرف یکسال از تاریخ عدم قبول برات توسط براتگیر دارنده علیه ظهر نویسان اقامه دعوی نکرده باشد ظهر نویس از عداد مسئولین خارج می شود.

۹۵۷- سفته ای توسط «الف» در وجه «ب» صادر شده است. «ب» نیز آن را در وجه «ج»

ظهر نویسی نموده و سپس این سفته به آقای «د» انتقال یافته است. اگر آقای «و» نیز به

عنوان ضامن آقای «ج» ظهر سفته را امضا و پس از رجوع دارنده به وی وجه سفته را

پرداخت کرده باشد به چه کسانی حق رجوع دارد؟

۱) فقط «ب» و «الف»

۲) فقط به مضمونو عنه خود

۳) «ج»، «ب» و «الف»

۴) فقط «ج» و «الف»

۹۵۸- سفته ای به مبلغ یکصد میلیون ریال، در وجه دیگری به صورت عندالمطالبه صادر

می شود مهلت مطالبه وجه این سفته، ظرف چه مدت است؟ تکلیف بعدی دارنده چیست؟

۱) یک سال از تاریخ ارسال اظهارنامه - وخواست ظرف ده روز پس از انقضای مهلت مزبور

۲) یک سال از تاریخ صدور - صرفاً ارسال اظهار نامه ظرف ده روز پس از انقضای مهلت یک سال

۳) یک سال از تاریخ صدور و ارسال اظهارنامه مطالبه وجه سفته - وخواست ظرف ده روز پس از ابلاغ اظهارنامه

۴) یک سال از تاریخ صدور - وخواست ظرف ده روز از تاریخ انقضای مهلت مطالبه

۹۵۹- شرکت سهامی که دارای سه سهامدار است مبادرت به افزایش سرمایه از طریق

افزایش تعداد سهام می کند، اما یکی از سهامداران از حق خود استفاده ننموده و لذا

شرکت آن را به شخص ثالثی واگذار می نماید، نسبت سهام سهامدارانی که از حق تقدم استفاده کرده اند، چه وضعیتی پیدا می کند؟

(۱) قطعاً به هم خورده و کاهش می یابد.

(۲) قطعاً بدون تغییر باقی می ماند.

(۳) قطعاً به هم خورده و افزایش می یابد.

(۴) احتمالاً به هم می خورد.

۹۶۰- در بیع یک آپارتمان، حق فسخ برای فروشنده پیش بینی شده و خریدار بابت ثمن، چکی را در وجه فروشنده یا به حواله کرد و با تصریح دقیق به سبب صدور، صادر می کند، چنانچه چک در وجه ثالث ظهرنویسی شود برای سلب صفت حسن نیت دارنده اخیر، کدام مورد صحیح است؟

(۱) آگاهی از وجود شرط فسخ، کافی است.

(۲) تصریح به سبب صدور و آگاهی از وجود شرط فسخ، کافی است.

(۳) تصریح به سبب صدور و آگاهی از وجود شرط فسخ، کافی نیست.

(۴) تصریح به سبب صدور، کافی است.

۹۶۱- قانون تجارت درباره ورشکستگی، تکلیف اعلام توقف شرکت های تجارت را بر عهده چه مقامی گذارده است؟

(۱) در این مورد، تصریحی ندارد.

(۲) مدیر عامل

(۳) صاحبان امضای مجاز

(۴) رئیس هیئت مدیره

۹۶۲- «الف» با این تصور اشتباه که دین خود به «ب» را ادا ننموده است، سفته های در وجه او صادر می کند که متعاقباً در وجه «ج» که ناآگاه از این امر است، ظهرنویسی می شود. «ج» فوت کرده و «د» به عنوان تنها وارث «ج»، علیه «الف» اقامه دعوی می کند، «د» دارنده با حسن نیت محسوب است.....

(۱) مشروط به اینکه ناآگاه به اشتباه «الف» باشد.

(۲) مشروط بر اینکه حین الفوت مورث، ناآگاه به اشتباه «الف» بوده باشد.

(۳) مشروط بر اینکه هنگام صدور سفته، ناآگاه به اشتباه «الف» بوده باشد.

(۴) ولو اینکه آگاه به اشتباه «الف» باشد.

۹۶۳- با فسخ شرکت نسبی توسط یک شریک، کدام مورد، برای انحلال شرکت ضرورت ندارد؟

(۱) ارائه دلیل موجه برای انحلال

(۲) حکم محکمه

(۳) فقدان قصد اضرار

(۴) ختم محاسبه سالیانه شرکت مطابق اساسنامه

۹۶۴- چنانچه بر اثر زیان های وارد شده به شرکت سهامی، حداقل نصف سرمایه از میان برود، شرکت باید منحل شود و یا آن که سرمایه شرکت، به مبلغ سرمایه موجود کاهش

یابد. در نتیجه اجرای تکلیف اخیر، کدام مورد در خصوص سرمایه اسمی شرکت، صحیح است؟

(۱) ممکن است بدون تغییر باقی بماند. (۲) فقط نصف می شود.

(۳) بدون تغییر باقی می ماند. (۴) حسب مورد، نصف یا کمتر از نصف می شود.

۹۶۵- قانون تجارت ایران، در مقایسه میان منافع طلبکاران ورشکسته و حفظ حیات بنگاه تجارتي، کدام یک را مقدم داشته است؟

(۱) حفظ حیات بنگاه (۲) هر دو مورد، به نحو مساوی

(۳) منافع طلبکاران (۴) در برخی موارد، حفظ حیات بنگاه

۹۶۶- تاجر، خارج از مهلت قانونی سه روزه مقرر در قانون تجارت، مبادرت به اعلام توقف می کند. تکلیف دادگاه چیست؟

(۱) خارج از مهلت نیز تکلیف به رسیدگی دارد.

(۲) فقط در مورد تجار حقوقی، تکلیف رسیدگی دارد.

(۳) فقط در مورد تجار حقیقی، تکلیف رسیدگی دارد.

(۴) باید قرار عدم استماع دعوی صادر کند.

۹۶۷- در کدام صورت، اداره تصفیه بدون انجام تشریفات تصفیه، ختم جریان ورشکستگی را اعلام می کند؟

(۱) درخواست تمامی بستانکاران مذکور در لیست بستانکاران

(۲) ورشکسته، اموالی به جز مستثنیات دین نداشته باشد.

(۳) درخواست اکثریت بستانکاران

(۴) اموال ورشکسته برای پرداخت هزینه ورشکستگی کافی نباشد.

۹۶۸- برای تصمیم گیری در مجمع عمومی فوق العاده شرکت سهامی عام که تعداد دارندگان حق رأی آن بالغ بر ۹۸ سهم هستند، حد نصاب حضور و اکثریت لازم برای تصمیم گیری در نوبت اول، به ترتیب، کدام است؟

(۱) حداقل ۵۰ سهم - حداقل ۳۵ رأی موافق (۲) حداقل ۵۰ سهم - حداقل ۳۴ رأی موافق

(۳) حداقل ۴۹ سهم - حداقل ۳۳ رأی موافق (۴) حداقل ۶۶ سهم - حداقل ۴۴ رأی موافق

۹۶۹- فقط یکی از طرفین معامله، خواستار یافتن طرف معامله و وساطت دلال در انجام معامله است. کدام مورد در خصوص اجرت دلال، صحیح است؟

(۱) دلال مستحق نصف اجرت است و آمر عهده دار آن است.

(۲) تمام آن، بالمناصفه برعهده طرفین است.

(۳) تمام آن برعهده آمر است.

۴) قرارداد دلالی محقق نشده و دلال مستحق اجرت نیست.

۹۷۰- پس از انحلال ارادی شرکت تجاری، معلوم می شود که شرکت مزبور، قبل از انحلال متوقف بوده است. کدام مورد در خصوص امکان صدور حکم ورشکستگی شرکت به تقاضای برخی از بستانکاران، صحیح است؟

۱) در همه شرکت های تجاری، با توجه به انحلال شرکت و از بین رفتن شخصیت حقوقی، امکان صدور حکم ورشکستگی منتفی است.

۲) فقط اگر ثابت شود شرکای شرکت در اعمال حق خویش مبتنی بر انحلال، سوءاستفاده کرده اند، امکان صدور حکم ورشکستگی وجود دارد.

۳) صرفاً در شرکت های سرمایه به صرف انحلال، شخصیت حقوقی شرکت از بین نمی رود و تا قبل از تقسیم دارایی شرکت، امکان صدور حکم ورشکستگی وجود دارد.

۴) در همه شرکت های تجاری، در فرضی که دارایی شرکت تقسیم نشده است، امکان صدور حکم ورشکستگی شرکت وجود دارد.

پاسخنامه

بخش اول - سوالات کنکوری

باب اول - تجار و معاملات تجارتي (مواد ۱ تا ۵)

۱- گزینه ۱ صحیح است. با استناد به مواد ۳ (بند ۱) و ۵ ق.ت. توضیح اینکه صدور و ظهرنویسی چک یا سفته، جزء اعمال تجارتي تبعی است برخلاف اعمال حقوقی بر برات که با استناد به بند ۸ ماده ۲ ق.ت عمل تجارتي ذاتی است. اعمال تجارتي تبعی در ماده ۳ قانون تجارت متجلی شده اند. قید «حوائج تجارتي» و «امور تجارتي» در بندهای ۲ و ۳ ماده ۳ ق.ت بیان شده اما بنا بر نظر دکتر اسکینی، این قید باید در بند ۱ ماده ۳ نیز لحاظ شود. از این رو کلیه معاملات تجار با یکدیگر در صورتی که برای حوائج تجارتي باشد عمل تجارتي تبعی خواهد بود. بر همین اساس گزینه ۱ صحیح می باشد. آنچه به عنوان مؤید نظر دکتر اسکینی توسط ایشان بیان شده آن است که ماده ۵ ق.ت اماره قانونی تجارتي بودن کلیه معاملات تجار را بیان می دارد و لذا می توان گفت امکان اثبات تجارتي نبودن چنین معاملاتی وجود دارد. به همین جهت نمی توان تمام معاملات بین تجار را در هر حالت تجارتي محسوب نمود.

۲- گزینه ۴ صحیح است. اشتغال بر تجارت می تواند محدودیت شخصی از جمله عدم اهلیت و تابعیت بیگانه داشته باشد و محدودیت موضوعی از جمله هنگامی که فعالیت نیاز به اجازه مخصوص داشته باشد یا فعالیتی که در انحصار دولت است. در نقش تابعیت در مبادرت به اعمال تجاری باید توجه داشت که علی الصول اشتغال خارجیان به اعمال تجاری در ایران ممنوع نیست با این وجود قانونگذار اشتغال به پاره ای از اعمال تجاری در ایران را منوط به داشتن تابعیت ایرانی نموده است از جمله ماده ۲ قانون راجع به دلالتان مصوب ۱۳۱۷ اعطای پروانه دلالتی منوط به تابعیت ایرانی است. ماده ۹ قانون هواپیمایی کشور مصوب ۱۳۲۸ حمل و نقل بازرگانی مسافر و بار و محمولات پستی از یک نقطه ایران به نقطه دیگر ایران منوط به هواپیمایی ایرانی است.

۳- گزینه ۲ صحیح است. طبق بند ۳ ماده ۲ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ «... تصدی بر هر نوع تاسیساتی که برای انجام بعضی امور ایجاد می شود از قبیل تسهیل معاملات ملکی عمل تجاری است...» طبق ماده ۴ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ «معاملات اموال غیر منقول به هیچ وجه تجاری محسوب نمی شود» فلذا گزینه های یک، سه و چهار صحیح نیست.

۴- گزینه ۱ صحیح است. طبق ماده ۴ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱. اما باید بیان شود که تصدی تسهیل معاملات ملکی، بیمه املاک، دلالتی برای معامله اموال غیر منقول و حق العمل کاری معاملات غیر منقول و ماده ۵ قانون تملک آپارتمان مصوب ۱۳۴۳ عملیات تجاری محسوب می شوند.

۵- گزینه ۲ صحیح است. ر.ک به مفهوم مخالف ماده ۳۹۶ ق.ت. با نظر به مفهوم مخالف ماده ۳۹۶ ق.ت می توان گفت تحدید اختیارات قائم مقام تجارتي در مقابل اشخاصی که از آن اطلاع و آگاهی

داشته اند معتبر است و لذا اگر طرف معامله از محدودیت اختیارات قائم مقام آگاه باشد تاجر می تواند در برابر طرف معامله به بی اعتباری معامله استناد کند.

۶- گزینه ۴ صحیح است .

به موجب بند ۱ ماده ۳ ق.ت کلیه معاملات فی ما بین تاجر، تجارتی محسوب است بدون نیاز به اثبات اینکه برای حوائج تجارتی تاجر بوده است. ولی چنانچه ثابت شود معامله ای جهت حوائج شخصی تاجر واقع گردیده، در این صورت موضوع مشمول ماده ۵ ق.ت خواهد بود که در فرض سوال نیز این گونه مفروض است، و بدین جهت این عمل تجاری محسوب نمی گردد.

🔖 برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب حقوق تجارت، انتشارات موسسه فاضل، تالیف الهه جمشیدی- مجتبی نعمت الهی

۷- گزینه ۴ صحیح است. گزینه ۱ به استناد بند ۳ ماده ۲ قانون تجارت، تجارتی است و مطابق ماده ۴ قانون تجارت «معاملات غیر منقول به هیچ وجه تجارتی محسوب نمی شود.»

۸- گزینه ۲ صحیح است. برای تاجر شناخته شدن باید به نام و به حساب خود باشد یعنی باید سود و زیان هر دو برای تاجر باشد.

۹- گزینه ۱ صحیح است. معاملات برواتی، معاملاتی هستند که مورد معامله آن بروات باشد اعم از صدور، ظهرو نویسی، ضمانت و قبولی برات.

۱۰- گزینه ۳ صحیح است. قیم تاجر نیست زیرا به نام و به حساب مولی علیه تجارت می کند. صغیر نیز تا زمان بلوع نمی تواند به امر تجارت اشتغال داشته باشد البته در مورد صغیر ممیز با اجازه ولی یا قیم خود می تواند تجارت کند.

۱۱- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۴ قانون تجارت «معاملات غیرمنقول به هیچ وجه تجارتی محسوب نمی شود.»

۱۲- گزینه ۳ صحیح است. مطابق ماده ۴ قانون تجارت «معاملات غیر منقول به هیچ وجه تجارتی محسوب نمی شود.» لکن دلالی این نوع معاملات یا حق العمل کاری در معاملات غیرمنقول عمل تجارتی محسوب می شود. به استناد بند ۳ ماده ۲ قانون تجارت «هر قسم عملیات دلالی یا حق العمل کاری (کمسیون) و یا عاملی و همچنین تصدی به هر نوع تأسیساتی که برای انجام بعضی امور ایجاد می شود از قبیل تسهیل معاملات ملکی یا پیدا کردن خدمه یا تهیه و رسانیدن ملزومات و غیره.» عمل تجاری است.

۱۳- گزینه ۲ صحیح است. بند ۱ ماده ۳ و ماده ۴ ق.ت. . ماده ۵۴ ل.ا.ق.ت.

۱۴- گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۵ قانون تجارت «کلیه معاملات تاجر تجارتی محسوب است مگر اینکه ثابت شود معامله مربوط به امور تجارتی نیست.»

۱۵- گزینه ۴ صحیح است. مطابق ماده ۲ و ۶ قانون تجارت.

باب دوم - دفاتر تجارتي و دفتر ثبت تجارتي (مواد ۶ تا ۱۹)

فصل اول - دفاتر تجارتي (مواد ۶ تا ۱۵)

۴۰- گزینه ۳ صحیح است. طبق ماده ۱۳۰۰ قانون مدنی و ۱۴ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ اگر دفاتر مطابق مقررات تنظیم نشده باشد تاجر تنظیم کننده آن دفاتر نمی تواند به آن ها استناد نماید و این دفاتر علیه تاجر فقط سندیت دارد چرا که نوعی اقرار کتبی می باشد.

۴۱- گزینه ۴ صحیح است.

ابتدا باید توجه داشته باشیم که «دفتر ثبت تجارتي» موضوع ماده ۱۶ قانون تجارت با «دفاتر تجارتي» شامل دفتر روزنامه، دفتر کل، دفتر دارایی و دفتر کپیبه متفاوت است، «دفتر ثبت تجارتي» دفتری است که کلیه تجارت به جز کسبه جزء باید نام خود را در آن ثبت برسانند.

لذا دفتر ثبت تجاری اصولاً فقط حاوی نام تجار است، و در حقیقت فقط مؤید اظهار تاجر به تاجر بودن خویش است، ولی با توجه به ضرورت احراز جنبه های شکلی و ماهوی تاجر بودن اشخاص صرف اظهار و اعلام ایشان برای اثبات تاجر بودن آنان کافی نیست و نمی تواند به تنهایی دلیلی بر تاجر بودن شخص باشد؛ بنابراین گزینه ۲ صحیح نیست.

از سوی دیگر ثبت نام اشخاص در دفتر ثبت تجاری صرفاً جنبه اعلامی دارد یعنی اداره ثبت شرکت ها در مورد صحت و اعتبار اظهار کننده تحقیق نمی کند، لذا صرف ثبت نام در دفتر ثبت تجاری اداری جنبه اثباتی نیست و نمی تواند دلیل بر تاجر بودن شخص ثبت نام کننده تلقی شود، ولی در عین حال می تواند به عنوان یک اماره قضایی مبنی بر تاجر بودن شخص قابل توجه به استناد باشد و شخص ثبت نام کننده با ارائه دلیل مخالف می تواند تاجر نبودن خود را علی رغم ثبت نام در دفتر ثبت تجاری اثبات کند.

ضمن اینکه باید توجه داشته باشیم که همواره خلاف اماره با ارائه دلیل قابل اثبات است لذا گزینه ۳ نمی تواند صحیح باشد.

گزینه ۱ هم صحیح نیست، زیرا اعلام و اظهار اشخاص ولو به نفع خودشان در هر حال نمی تواند بی اثر باشد.

احتمالاً بدوا ذهن داوطلبان با خواندن سوال به سمت مقررات ناظر بر قابلیت استناد به «دفاتر تجارتي» منصرف شده است، مندرجات «دفاتر تجارتي» که حاوی بده بستان های شخص تاجر است، در هر حال به عنوان سند عادی قابل استناد خواهند بود، و از آنجا که به نوعی اقرار تاجر نسبت به دیونش تلقی می شود همواره علیه خود او قابل استناد است. مفاد مواد ۱۴ قانون تجارت و ماده ۱۲۹۷ قانون مدنی نیز ناظر بر همین مطلب می باشند:

ماده ۱۲۹۷ قانون مدنی: «دفاتر تجارتي در موارد دعوای تاجری بر تاجر دیگر در صورتی که دعوی از محاسبات و مطالبات تجارتي حاصل شده باشد دلیل محسوب می شود مشروط بر اینکه دفاتر مزبوره مطابق قانون تجارت تنظیم شده باشند».

فصل سوم - در تصفیه امور شرکت ها (مواد ۲۰۲ تا ۲۱۸)

۱۵۳-گزینه ۴ صحیح است. به موجب ماده ۲۰۸ قانون تجارت «تا خاتمه امر تصفیه شخصیت حقوقی شرکت جهت انجام امور مربوط به تصفیه باقی خواهد ماند و مدیران برای تصفیه موظف به خاتمه دادن کارهای جاری و اجرای تعهدات و وصول مطالبات و تقسیم دارایی شرکت می‌باشند و هرگاه برای اجرای تعهدات شرکت معاملات جدیدی لازم شود مدیران تصفیه انجام خواهند داد.» و همچنین ماده ۲۱۲ قانون تجارت «مدیران تصفیه نماینده شرکت در حال تصفیه بوده و کلیه اختیارات لازم را جهت امر تصفیه حتی از طریق طرح دعوی و ارجاع به داوری و حق سازش دارا می‌باشند...».

۱۵۴-گزینه ۱ صحیح است. به ماده ۲۰۸ ق.ت. رجوع شود.

۱۵۵-گزینه ۱ صحیح است. به ماده ۲۱۷ ق.ت. رجوع شود. و در مورد شرکت های سهامی به ماده ۲۲۹ ل.ا.ق.ت. رجوع شود.

۱۵۶-گزینه ۴ صحیح است. در صورت اتخاذ تصمیم بر انحلال شرکت شخصیت حقوقی شرکت جهت انجام امور تصفیه باقی خواهد ماند

فصل چهارم - مقررات مختلفه (مواد ۲۱۹ تا ۲۲۲)

۱۵۷-گزینه ۱ صحیح است. با استناد به ماده ۲۲۰ ق.ت.

۱۵۸-گزینه ۱ صحیح است. به ماده ۲۲۰ ق.ت. رجوع شود.

۱۵۹-گزینه ۳ صحیح است. براساس ماده ۲۲۰ قانون تجارت «هر شرکت ایرانی که فعلاً وجود داشته یا در آتیه تشکیل شود و با اشتغال به امور تجاری خود را به صورت یکی از شرکتهای مذکور در این قانون در نیاورده و مطابق مقررات مربوطه به آن شرکت عمل ننماید شرکت تضامنی محسوب شده و احکام راجع به شرکتهای تضامنی در مورد آن اجرا می‌گردد.»

۱۶۰-گزینه ۱ صحیح است. بر طبق ماده ۲۲۰ قانون تجارت «هر شرکت ایرانی که فعلاً وجود داشته یا در آتیه تشکیل شود و با اشتغال به امور تجاری خود را به صورت یکی از شرکتهای مذکور در این قانون در نیاورده و مطابق مقررات مربوطه به آن شرکت عمل ننماید شرکت تضامنی محسوب شده و احکام راجع به شرکتهای تضامنی در مورد آن اجرا می‌گردد.»

باب چهارم - برات - فته طلب - چک

فصل اول - برات

مبحث اول - صورت برات (مواد ۲۲۳ تا ۲۲۷)

۱۶۱-گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۲۲۴ ق.ت. در خصوص صدور برات در وجه حامل قانون تجارت ساکت می باشد.

مبحث سوم - در قبولی شخص ثالث (مواد ۲۳۹ تا ۲۴۰)

۱۸۹- گزینه ۳ صحیح است.

با قبولی ثالث، وی در مقابل دارنده برات و تمام ظهرنویسان قبل از وی مسئولیت تضامنی دارد. البته با پرداخت وجه برات توسط قبول کننده ثالث، وی حق مراجعه به ظهرنویسی که قبول او از طرف ایشان بوده و نیز به ایادی ماقبل او حق مراجعه دارد.

۱۹۰- گزینه ۱ صحیح است..

با استناد به مواد ۲۳۹ و ۲۴۰ و ۲۷۱ تا ۲۷۳ ق.ت. هم قبول کننده ثالث بعد از پرداخت وجه برات و هم پرداخت کننده ثالث بعد از پرداخت وجه برات هر دو حق رجوع برای مبلغ پرداختی را دارند. البته قانون تجارت به این حق ثالث در زمینه پرداخت شخص ثالث در ماده ۲۷۱ ق.ت اشاره کرده ولی در زمینه قبولی ثالث، تصریح قانونی برای حق رجوع ثالث نداریم ولی بنابر نظر اساتید حقوق تجارت قبول کننده ثالث هم حق رجوع برای اخذ مبلغ پرداختی دارد.

اما زمان وقوع این دو نهاد طبق مواد ۲۳۹ و ۲۷۰ ق.ت متفاوت است و زمان برائت ذمه مسئولین برات در برابر دارنده برات نیز طبق مواد ۲۴۰ و ۲۷۲ و ۲۷۳ ق.ت نیز تفاوت دارند. همچنین تشریفات قانونی این دو نهاد نیز طبق مواد ۲۳۹ و ۲۷۰ ق.ت یکی نیست.

۱۹۱- گزینه ۳ صحیح است. بر طبق ماده ۲۳۹ قانون تجارت «هر گاه براتی نکول شد و اعتراض به عمل آمد شخص ثالثی می تواند آن را به برات دهنده یا یکی از ظهرنویسها قبول کند- قبولی شخص ثالث باید در اعتراضنامه قید شده به امضاء او برسد.»

۱۹۲- گزینه ۴ صحیح است. براتگیر که برات را ابتدائاً قبول نکرده است می تواند برات را به عنوان شخص ثالث قبول کند این قبولی باید در اعتراض نکول صورت گیرد و فایده آن، نیز این است که بدین وسیله براتگیر اعلام می کند که به براتکش بدهی ندارد و در قبولی شخص ثالث اصل عدم بدهی و مدیونیت شخص ثالث به براتکش است و پس از پرداخت می تواند به براتکش رجوع کند.

مبحث چهارم - در وعده برات (مواد ۲۴۱ تا ۲۴۴)

۱۹۳- گزینه ۳ صحیح است. به استناد م ۲۴۳ ق.ت.

۱۹۴- گزینه ۳ صحیح است. ماده ۲۴۴ و ۲۵۵ قانون تجارت.

۱۹۵- گزینه ۲ صحیح است. براساس ماده ۲۴۲ قانون تجارت «هر گاه برات بی وعده قبول شد باید فوراً پرداخته شود.» وفق قانون تجارت، برات می تواند حال (بی وعده یا به رویت) یا وعده دار باشد برخلاف چک که براساس قانون تجارت سندی حال و بی وعده است. ** وجه چک به محض ارائه سند توسط دارنده به محال علیه باید پرداخت شود (کارسازی شود).

مبحث هشتم - تأدیه وجه برات به واسطه شخص ثالث (مواد ۲۷۰ تا ۲۷۳)

۲۴۴- گزینه ۱ صحیح است. ماده ۲۷۲ ق.ت. ۱۳۱۱: اگر وجه برات را شخص ثالث از طرف برات‌دهنده پرداخت تمام ظهرنویسها بری‌الذمه می‌شوند و اگر پرداخت وجه از طرف یکی از ظهرنویسها به عمل آید ظهرنویسهای بعد از او بری‌الذمه‌اند.

۲۴۵- گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۲۷۰ قانون تجارت «هر شخص ثالثی می‌تواند از طرف برات‌دهنده یا یکی از ظهرنویسها وجه برات اعتراض شده را کارسازی نماید - دخالت شخص ثالث و پرداخت وجه باید در اعتراضنامه یا در ذیل آن قید شود.» مضافاً ماده ۲۷۱ نیز مقرر می‌دارد: «شخص ثالثی که وجه برات را پرداخته دارای تمام حقوق و وظایف دارنده برات است.»

۲۴۶- گزینه ۴ صحیح است. تفاوت تأدیه وجه اسناد تجاری توسط اشخاص ثالث مقرر شده در ماده ۲۷۰ قانون تجارت و ایفای دین توسط غیرمدیون در ماده ۲۶۷ قانون مدنی:

ماده ۲۷۰ قانون تجارت «هر شخص ثالثی می‌تواند از طرف برات‌دهنده یا یکی از ظهرنویسها وجه برات اعتراض شده را کارسازی نماید - دخالت شخص ثالث و پرداخت وجه باید در اعتراضنامه یا در ذیل آن قید شود.»

در پرداخت شخص ثالث در اسناد تجاری (سفته و برات و چک) چنانچه ثالثی بدون اذن مدیونین اقدام به پرداخت کند باز هم حق مراجعه برای مطالبه آنچه را که پرداخت نموده است خواهد داشت اما در قانون مدنی اگر پرداخت ثالث بدون اذن مدیون باشد ثالث حق مراجعه به مدیون را نخواهد داشت.

مبحث نهم - حقوق و وظایف دارنده برات (مواد ۲۷۴ تا ۲۹۲)

۲۴۷- گزینه ۴ صحیح است.

ر.ک به مواد ۲۸۹، ۳۰۹ و ۳۱۴ ق.ت. ایراد گزینه ۱، لفظ «صرفاً» می‌باشد.

۲۴۸- گزینه ۲ صحیح است. به استناد رأی وحدت رویه ردیف ۱۲ مورخ ۱۳۴۱/۷/۱۱ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و مواد ۲۸۹-۲۸۶-۲۸۷ ق.ت.

۲۴۹- گزینه ۳ صحیح است. ماده ۲۷۴ - نسبت به برواتی که وجه آن باید در ایران به رؤیت یا به وعده از رؤیت تأدیه شود اعم از اینکه برات در ایران صادر شده باشد یا درخارج دارنده برات مکلف است پرداخت یا قبولی آن را در ظرف یک سال از تاریخ برات مطالبه نماید و الا حق رجوع به ظهرنویسها و همچنین به برات‌دهنده که وجه برات را به محال علیه رسانیده است نخواهد داشت.

۲۵۰- گزینه ۱ صحیح است. مطابق ماده ۲۸۰ قانون تجارت «امتناع از تأدیه وجه برات باید در ظرف ده روز از تاریخ وعده به وسیله نوشته ای که اعتراض عدم تأدیه نامیده می‌شود معلوم گردد.»

مبحث یازدهم - برات رجوعی (مواد ۲۹۸ تا ۳۰۴)

۲۵۹- گزینه ۲ صحیح است. در خصوص برات به ماده ۳۰۴ ق.ت و در مورد سفته به ماده ۳۰۹ ق.ت که رعایت ماده ۳۰۴ را در مورد سفته هم الزامی می داند استناد می کنیم. در مورد چک به قانون استفساریه تبصره الحاقی به ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب ۱۳۷۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام استناد می کنیم.

۲۶۰- گزینه ۲ صحیح است. در مورد اسناد تجاری خسارت تأخیر تادیه قابل مطالبه است ولی باید بین سفته و برات با چک در مورد تاریخ مطالبه قائل به تفکیک شد: در مورد سفته و برات دارنده می تواند خسارت تأخیر را نسبت به مبلغ اصلی سند از تاریخ اعتراض عدم تادیه لغایت روز وصول وجه مطالبه نماید. (ماده ۳۰۴ قانون تجارت). * * * در مورد چک براساس ماده واحده استفساریه تبصره الحاقی به ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب ۱۰/۳/ ۱۳۷۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام خسارت تأخیر تادیه در مورد چک از تاریخ چک لغایت روز وصول وجه (اجرای حکم) طبق نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی محاسبه و قابل مطالبه است.

۲۶۱- گزینه ۲ صحیح است. به ماده ۲۹۸ ق.ت. رجوع شود.

۲۶۲- گزینه ۴ صحیح است. به ماده ۲۹۸ ق.ت. رجوع شود.

مبحث دوازدهم - قوانین خارجی (مواد ۳۰۵ تا ۳۰۶)

۲۶۳- گزینه ۴ صحیح است. به ماده ۳۰۵ ق.ت. رجوع شود.

فصل دوم - در فته طلب (مواد ۳۰۷ تا ۳۰۹)

۲۶۴- گزینه ۳ صحیح است. با استناد به ماده ۳۰۹ ق.ت که در فرض سوال، ما را به ماده ۲۵۶ ق.ت ارجاع می دهد.

۲۶۵- گزینه ۲ صحیح است. ماده ۳۱۸ ق.ت

به کتاب حقوق تجارت، انتشارات موسسه آموزش عالی فاضل تالیف: الهه جمشیدی و مجتبی نعمت الهی، رجوع شود.

۲۶۶- گزینه ۳ صحیح است. ماده ۳۰۸ - فته طلب علاوه بر امضاء یا مهر باید دارای تاریخ و متضمن مراتب ذیل باشد:

۱. مبلغی که باید تادیه شود با تمام حروف.

۲. گیرنده وجه.

۳. تاریخ پرداخت.

نکته: وجه برات و سفته برخلاف چک می تواند ارز داخلی یا خارجی باشد. چنانچه مقررات داخلی پرداخت ارز خارجی را ممنوع کرده باشد معادل ارز داخلی پرداخت می شود. پس به طور کلی در صورتی که موضوع سند تجاری (برات و سفته) پول خارجی باشد، متعهد ملزم است به شرط آن که مقررات ارزی کشور اجازه دهد با پرداخت همان پول ایفای تعهد نماید

۲۶۷- گزینه ۳ صحیح است.

۲۶۸- گزینه ۳ صحیح است. اصل عدم توجه به ایرادات، براساس آن اگر دارنده سند به هر یک از مسئولین سند مراجعه نماید، شخص مسئول باید وجه سند را به وی پرداخت کند و نمی تواند از پرداخت امتناع کند. البته این اصل استثنائاتی نیز دارد که در صورت تحقق آن ها می توان به ایرادات استناد نمود و ایرادات را پذیرفت یکی از این استثنائات عبارتند از: این که سند تجاری از شخص ثالث یا دارنده با حسن نیت حمایت می کند بنابراین اگر دارنده ی سند سوء نیت داشته باشد می توان نسبت به وی ایراد نمود.

نکته: در برابر دارنده ای که دارای سوء نیت است ایرادات قابل استناد است و فرقی ندارد دارنده تاجر باشد یا غیرتاجر. منتها ملاک حسن و سوء آگاهی هنگام دارا شدن است.

۲۶۹- گزینه ۳ صحیح است. به استناد م ۳۰۹ ق.ت.

۲۷۰- گزینه ۳ صحیح است. هر سندی که در قلمرو مدنی تنظیم می شود مبتنی بر یک رابطه حقوقی است وقتی این رابطه حقوقی زایل شد سند نیز اثرش زایل می گردد به عنوان مثال اسناد اجاره و بیع گویای یک رابطه حقوقی است که با فسخ یا اقاله آنها این اسناد نیز آثار حقوقی خود را از دست می دهند؛ اما در قلمرو حقوق تجارت همین که سند تجاری تنظیم شد و به ذینفع تسلیم گردید با زوال رابطه حقوقی سابق، سند از بین نمی رود و اثر آن نیز زایل نمی شود اعم از اینکه رابطه حقوقی منشأ سند تجاری یا مدنی باشد و به همین دلیل است که بر خلاف اسناد مدنی که جنبه طریقیّت دارند، اسناد تجاری خاص جنبه موضوعی دارند یعنی فارغ از رابطه حقوقی سابق خودشان موضوع می شوند. به این موضوعیت یافتن اسناد تجاری ↓↓

وصف تجربیدی گفته می شود. بدین معنا که فعل و انفعالات حادث شده در رابطه حقوقی، تأثیری بر سند ندارد و اساساً رابطه حقوقی طرفین قابل تسری به شخص یا اشخاص ثالث نیست و این حفظ شدن اعتبار به دلیل موضوعیت داشتن سند تجاری است.

استثنای این اصل روابط میان ایرادات بین ایادی بلا فصل است در نتیجه این اصل بر روابط میان «الف» و «ب» از یک سو و اشخاص «ب» و «ج» از سوی دیگر حاکم نخواهد بود. در نتیجه تنها شخص «ج» از این اصل منتفع خواهد شد زیرا روابط حقوقی میان «الف» و «ب» در برابر شخص «ج» قابل استناد نخواهد بود.

قانون صدور چک

۳۴۱- گزینه ۱ صحیح است. با استناد به تبصره های ۲ و ۳ ماده ۶ و ماده ۲۱ قانون صدور چک جدید، بحث چک موردی در سال ۱۳۹۷ وارد قانون صدور چک شده است. همچنین با استناد به ماده ۲۳ این قانون، بحث درخواست صدور اجرائیه از دادگاه بی نیاز از صدور حکم به عنوان یک نوآوری دیگر مطرح می گردد.

بخش اول گزینه ۲ نوآوری قانون صدور چک در سال ۱۳۹۷ نبوده و در خصوص روش پیگیری چک از طریق مرجع ثبتی است. از سوی دیگر بخش اول گزینه ۲، مخالف با ماده ۲۳ قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷ نیز است. زیرا در این ماده بحث اخذ مبلغ چک و حق الوکاله وکیل طبق تعرفه قانونی مطرح شده و نه مطالبه خسارت تاخیر تادیه که نیاز به تشریفات دادرسی مستقل دارد. بخش اول گزینه ۳ نیز همین ایراد را دارد. اما بخش دوم آن با استناد به ماده ۵ قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷، یک نوآوری محسوب می شود. بخش اخیر گزینه ۴ هم در قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷ به عنوان نوآوری واقع نشده است.

۳۴۲- گزینه ۴ صحیح است.

وقتی سند تجارتي برات و سفته، به نمایندگی صادر می شود، نماینده اصولاً مسئولیتی نداشته و منوب^۱ عنه (کسی که سند به نمایندگی از طرف او صادر شده) مسئولیت دارد. این حکم مستند به قواعد کلی نمایندگی در وکالت، مذکور در ماده ۶۷۴ ق.م است که مسئولیت انجام تعهد و آثار اعمال وکیل را بر عهده موکل می نهد. اما در چک با استناد به ماده ۱۹ و تبصره ۲ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک، نماینده و منوب^۲ عنه مسئولیت تضامنی دارند.

۳۴۳- گزینه ۲ صحیح است.

علی رغم بیان مواد ۲، ۳ و ۴ قانون صدور چک در خصوص مطابقت یا عدم مطابقت امضای صادرکننده چک با نمونه امضای موجود از او در بانک و اهمیت دادن به این قضیه در مواد فوق الذکر و ترتیب احکام قانونی بر هر یک از این دو حالت، اما نمی توان گفت که چکی که فاقد مطابقت امضای صادرکننده با نمونه امضای موجود در بانک باشد بر فرض وجود سایر شرایط چک، چک محسوب نمی شود. چنین سند تجارتي چک محسوب می شود هرچند دارنده آن، از ضمانت اجرای ثبتی برای استحقاق وجه چک بی بهره می شود. (ماده ۲ قانون صدور چک).

۳۴۴- گزینه ۳ صحیح است. به استناد رای وحدت رویه ۶۸۸ مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۳

۳۴۵- گزینه ۱ صحیح است. به استناد بند ب و د ماده ۱۳ قانون صدور چک

۳۴۶- گزینه ۳ صحیح است. درج عبارت «بابت...» در متن سند تجاری بیانگر سبب و منشا صدور سند است ولی گاهی اوقات درج اینگونه عبارت بیانگر شرط پرداخت سند است مانند عبارت بابت

تضمین انجام تعهد. اما در متن سوال عبارت «بابت خرید یکصد تن برنج» بیان شده است که حاکی از سبب صدور سند تجاری است. و عبارت «شرط خسارت تاخیر تادیه روزانه یک درصد مبلغ سفته» شرط پرداخت وجه سند نیست بلکه وجه التزام عدم پرداخت است.

۳۴۷- گزینه ۳ صحیح است. ر.ک به ماده ۲۳۳ ل.ا.ق.ت.

۳۴۸- گزینه ۱ صحیح است. با استناد به مواد ۹۷ و ۲۷۰ ل.ا.ق.ت.

۳۴۹- گزینه ۱ صحیح است. ر.ک به مواد ۵۴۹ و ۵۴۲ (بند ۳) ق.ت. گزینه های ۲، ۳ و ۴ بر اساس ماده ۵۴۹ ق.ت، از مصادیق ورشکستگی به تقلب می باشند و گزینه ۱ بر طبق بند ۳ از ماده ۵۴۲ ق.ت از مصادیق مواردی است که ممکن است تاجر، ورشکسته به تقصیر اعلان شود (مورد اختیاری ورشکستگی به تقصیر).

۳۵۰- گزینه ۴ صحیح است. به استناد ماده ۲ قانون صدور چک و ماده ۲۴۸ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا، مطالبه وجه چک از طریق اجرای ثبت فقط علیه صادر کننده چک ممکن است مگر اینکه چک به نمایندگی صادر شده باشد که در این صورت به موجب ماده ۱۹ قانون صدور چک، اجرائیه بر اساس تضامن علیه صادر کننده و صاحب حساب صادر می گردد.

🔖 برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب حقوق تجارت، انتشارات موسسه فاضل، تالیف الهه جمشیدی- مجتبی نعمت الهی،

۳۵۱- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ۳ مکرر قانون صدور چک و اصلاحات آن مصوب ۱۳۸۲، چک فقط در تاریخ مندرج در آن یا پس از تاریخ مذکور قابل وصول است.

🔖 برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب حقوق تجارت، انتشارات موسسه فاضل، تالیف الهه جمشیدی- مجتبی نعمت الهی

۳۵۲- گزینه ۳ صحیح است. به استناد ماده ۱۹ ق.ص.چ، صادر کننده و صاحب حساب یعنی مدیران صادر کننده چک و شرکت متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و اجرائیه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو صادر می شود.

🔖 برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب حقوق تجارت، انتشارات موسسه فاضل، تالیف الهه جمشیدی- مجتبی نعمت الهی،

۳۵۳- گزینه ۳ صحیح است. مطابق ماده ۱۹ قانون صدور چک، «در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادر کننده چک و صاحب امضا متضامناً مسؤل پرداخت وجه چک...» خواهند بود.

اما باید توجه داشت که حکم این ماده مخصوص چک بوده و خلاف قاعده است و قابل تسری به سفته نیست و در مورد سایر اسناد تجاری می بایست به قواعد کلی وکالت و نمایندگی رجوع کنیم.

در این راستا ماده ۶۷۴ قانون مدنی مقرر می دارد «موکل باید تمام تعهداتی را که وکیل در حدود وکالت خود کرده است، انجام دهد.»

قضات دادگاه های حقوقی ۲ تهران نیز در تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۱۸ به اتفاق آراء چنین اظهار نظر کرده اند که «..چنانچه وکیل در حدود اختیارات خود از جانب موکل سفته را امضا کرده باشد، موکل نسبت به آن سند مسول و متعهد شناخته می شود نه وکیل.»

۳۵۴- گزینه ۱ صحیح است. بر اساس م ۴ ق.ص.ج. و م ۲۵۰ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا

۳۵۵- گزینه ۱ صحیح است. آگاهی دارنده به جعل موجب نمی شود تا وی را دارنده ندانیم بلکه این آگاهی باعث می گردد تا در برابر وی نتوان به اصل غیر قابل استناد بودن ایرادات توسل نمود

۳۵۶- گزینه ۱ صحیح است. مواد ۳۱۴ و ۲۴۹ ق.ت. و ماده ۱۸ ق.ص.ج.

۳۵۷- گزینه ۴ صحیح است. مسئولیت شرکت تجاری جدای از مسئولیت شرکاست.

۳۵۸- گزینه ۳ صحیح است. در مورد چک مدیر مسئولیت تضامنی دارد. و مسئول سفته صادره توسط شرکت حتی اگر امضای مدیر باشد (البته به صورت نماینده) با شرکت است.

۳۵۹- گزینه ۴ صحیح است. ماده ۳۱۸ ق.ت. ۱۳۱۱: دعای راجعه به برات و فته طلب و چک که از طرف تجار یا برای امور تجاری صادر شده پس از انقضای پنج سال از تاریخ صدور اعتراضنامه و یا آخرین تعقیب قضایی در محاکم مسموع نخواهد بود مگر اینکه در ظرف این مدت رسماً اقرار به دین شده باشد که در این صورت مبدأمرور زمان از تاریخ اقرار محسوب است. در صورت عدم اعتراض مدت مرور زمان از تاریخ انقضاء مهلت اعتراض شروع می شود.

ماده ۱۱ قانون صدور چک ۱۳۸۳: جرائم مذکور در این قانون بدون شکایت دارنده چک قابل تعقیب نیست و در صورتیکه دارنده چک تا شش ماه از تاریخ صدور چک برای وصول آن به بانک مراجعه نکند یا ظرف شش ماه از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت شکایت ننماید دیگر حق شکایت کیفری نخواهد داشت.

۳۶۰- گزینه ۲ صحیح است. در مورد اعتبار شرط مندرج در چک باید گفت نادیده گرفتن این شرط تنها مربوط به مرحله پرداخت توسط بانک می باشد لذا اگر دارنده وجه چک مشروط را از بانک وصول نماید صادر کننده می تواند با توجه به رابطه قراردادی بین آن ها و شرط مندرج در آن استحقاق خود را بر استرداد وجه مزبور اثبات کرده و آن را مسترد نماید.

۳۶۱- گزینه ۱ صحیح است. در مورد اسناد تجاری خسارت تأخیر تأدیه قابل مطالبه است اما باید بین سفته و برات با چک در مورد تاریخ مطالبه قائل به تفکیک شد:

در مورد سفته و برات دارنده می تواند خسارت تأخیر را نسبت به مبلغ اصلی سند از تاریخ اعتراض عدم تأدیه لغایت روز وصول وجه مطالبه نماید. (ماده ۳۰۴)

وقت داشته باشید^{۱۱} در مورد چک براساس ماده واحده استفساریه تبصره الحاقی به ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب ۱۰/۳/۱۳۷۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام، خسارت تأخیر تأدیه در مورد چک از تاریخ چک لغایت روز وصول وجه (اجرای حکم) طبق نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی محاسبه و قابل مطالبه است.

۳۶۲- گزینه ۱ صحیح است. بر طبق ماده ۲ قانون صدور چک، اسناد تجاری یعنی چک، سفته و برات همگی از اسناد عادی هستند و در این میان فقط چک به عنوان یک سند عادی لازم الاجرا یا در حکم اسناد لازم الاجرا شناسایی می شود به این معنا که از حیث اجرا خصوصیت سند رسمی را دارد. لذا سند لازم الاجرا اعم از عادی و رسمی سندی است که بدون نیاز به حکم مراجع قضایی می توان از طریق صدور اجرائیه در دایره اجرای ثبت اسناد مفاد آن را به اجرا گذاشت. در این اقدام فقط می توان علیه صادرکننده چک اقدام نمود و اقدام علیه ظهرنویسان و ضامنین امکان پذیر نیست.

۳۶۳- گزینه ۲ صحیح است. ماده ۲ قانون صدور چک، در اقدام از طریق اجرای ثبت فقط مطالبه مبلغ اصلی مندرج در چک ممکن است. بنابراین نمی توان خسارت تأخیر تأدیه را از این طریق مطالبه کرد.

۳۶۴- گزینه ۱ صحیح است. در اقدام از طریق اداره ثبت فقط می توان علیه صادرکننده چک اقدام نمود و اقدام علیه ظهرنویسان و ضامنین امکان پذیر نیست.

۳۶۵- گزینه ۴ صحیح است. به استناد م ۱۱ ق.ص.ج.

۳۶۶- گزینه ۴ صحیح است. به استناد ماده ۱۹ قانون صدور چک.

۳۶۷- گزینه ۲ صحیح است. دفاعیات صادرکننده در این باب مورد توجه دادگاه قرار می گیرد.

۳۶۸- گزینه ۴ صحیح است. زیرا با صدور چک محل آن به دارنده منتقل نمی شود لذا برای هر یک را که دارنده تقاضا کند گواهینامه عدم پرداخت صادر می شود.

۳۶۹- گزینه ۳ صحیح است. به موجب ماده ۲۱ قانون صدور چک. تخلف بانک مانع از آن نخواهد بود که در چک مذکور مشمول قانون صدور چک و یا قانون تجارت نباشد.

۳۷۰- گزینه ۲ صحیح است. در اسناد تجاری امکان صدور سند به وکالت از دیگری و یا به دستور دیگری وجود دارد که البته احکام مربوط به آن در مورد سفته و برات با چک متفاوت است.

۳۷۱- گزینه ۲ صحیح است. اسناد تجاری اسناد عادی هستند و فقط در خصوص چک قانون گذار آن را از حیث اجراء، در حکم سند رسمی به شمار آورده است. لذا در این خصوص ماده ۲ قانون صدور چک، مقرر داشته است که چک های (ریالی و ارزی) صادره عهده بانک هایی که طبق قوانین ایران در داخل کشور دایر شده یا می شوند هم چنین شعب بانک های ایرانی واقع در خارج کشور اعم از دولتی و خصوصی، در حکم اسناد لازم الاجرا است، پس چنانچه بانک محال علیه (صادرکننده) خارجی باشد چک مذکور لازم الاجرا نیست.

فصل پنجم - در مدیر تصفیه (مواد ۴۴۰ تا ۴۴۲)

۵۶۷- گزینه ۳ صحیح است. ماده ۲ نظامنامه امور ورشکستگی قانون تجارت و ماده ۴۲۹ قانون تجارت « تمام منازعات ناشیه از ورشکستگی را که حل آن از صلاحیت محکمه است عضو ناظر به محکمه راپرت خواهد داد.»

۵۶۸- گزینه ۳ صحیح است. به موجب ماده ۴۴۲ قانون تجارت «میزان حق الزحمه مدیر تصفیه را محکمه در حدود مقررات وزارت عدلیه معین خواهد کرد.»

۵۶۹- گزینه ۱ صحیح است. به ماده ۱ آیین نامه موادی از قانون تجارت در خصوص تصفیه امور ورشکستگان مصوب ۱۳۱۱/۳/۱۳ رجوع شود.

۵۷۰- گزینه ۲ صحیح است. به ماده ۱ آیین نامه موادی از قانون تجارت در خصوص تصفیه امور ورشکستگان مصوب ۱۳۱۱/۳/۱۳ رجوع شود.

فصل ششم - در وظایف مدیر تصفیه

مبحث اول - در کلیات (مواد ۴۴۳ تا ۴۵۰)

۵۷۱- گزینه ۱ صحیح است. به استناد ماده ۴۴۷ قانون تجارت «تاجر ورشکسته در صورتی که وسیله دیگری برای اعاشه نداشته باشد می تواند نفقه خود و خانواده اش را از دارایی خود درخواست کند- در این صورت عضو ناظر نفقه و مقدار آن را با تصویب محکمه معین می نماید.»

۵۷۲- گزینه ۴ صحیح است. برطبق ماده ۴۴۵ قانون تجارت «فروش اشیایی که ممکن است قریباً ضایع شده یا کسر قیمت حاصل کند و اشیایی که نگاه داشتن آنها مفید نیست و همچنین به کار انداختن سرمایه تاجر ورشکسته با اجازه عضو ناظر به توسط مدیر تصفیه به عمل می آید.»

۵۷۳- گزینه ۴ صحیح است. به استناد ماده ۴۴۷ ، ۴۸۰ و ۵۰۵ قانون تجارت.

مبحث سوم - در فروش اموال و وصول مطالبات (مواد ۴۵۶ تا ۴۶۰)

۵۷۴- گزینه ۴ صحیح است. با استناد به ماده ۴۵۷ ق.ت.

۵۷۵- گزینه ۴ صحیح است. مطابق صدر ماده ۴۵۷ قانون تجارت «مدیر تصفیه با نظارت عضو ناظر با وصول مطالبات مداومت می نماید و همچنین می توانند با اجازه مدعی العموم و نظارت عضو ناظر بفروش ااثا البیت و مال التجاره تاجر مباشرت نمایند...»، منظور از مدعی العموم همان دادستان در نظام حقوقی کنون است.

گزینه ۲ هم صحیح نیست، طبق ماده ۴۶۴ قانون تجارت، طلبکاری می تواند در حین تشخیص مطالبات سایر طلبکاران حاضر شود حاضر شود و اعتراض کند که طلب او تشخیص یا جزء صورت دارایی منظور شده باشد.

گزینه های ۱ و ۳ صحیح نیستند، چون طبق مواد ۴۵۱ و ۴۵۵ ق.ت صورت برداری توسط مدیر تصفیه انجام می شود و دادستان و دادیاران (صاحب منصبان پارکه) فقط می توانند بر جریان صورت برداری نظارت داشته باشند و حق دخالت ندارند.

ماده ۴۵۵ قانون تجارت: «صاحب منصبان پارکه می توانند فقط بعنوان نظارت بمنزل تاجر ورشکسته رفته و در حین برداشتن صورت دارائی حضور به هم رسانند. مامورین پارکه در هر موقع حق دارند به دفاتر و اسناد و نوشتجات مربوطه به ورشکستگی مراجعه کنند. این مراجعه نباید باعث تعطیل جریان امر باشد.»

۵۷۶-گزینه ۲ صحیح است. به موجب ماده ۴۵۸ قانون تجارت «نسبت به تمام دعاوی که هیأت طلبکارها در آن ذینفع می باشند مدیر تصفیه با اجازه عضو ناظر می تواند دعوی را به صلح خاتمه دهد اگر چه دعاوی مزبوره راجع به اموال غیر منقول باشد و در این مورد تاجر ورشکسته باید احضار شده باشد.»

۵۷۷-گزینه ۱ صحیح است. به ماده ۴۶۰ ق.ت. رجوع شود.

۵۷۸-گزینه ۱ صحیح است. مطابق ماده ۴۵۸ قانون تجارت «نسبت به تمام دعاوی که هیأت طلبکارها در آن ذینفع می باشند مدیر تصفیه با اجازه عضو ناظر می تواند دعوی را به صلح خاتمه دهد اگر چه دعاوی مزبوره راجع به اموال غیر منقول باشد و در این مورد تاجر ورشکسته باید احضار شده باشد.»

۵۷۹-گزینه ۲ صحیح است. به استناد ماده ۴۵۸ قانون تجارت «نسبت به تمام دعاوی که هیأت طلبکارها در آن ذینفع می باشند مدیر تصفیه با اجازه عضو ناظر می تواند دعوی را به صلح خاتمه دهد اگر چه دعاوی مزبوره راجع به اموال غیر منقول باشد و در این مورد تاجر ورشکسته باید احضار شده باشد.»

مبحث چهارم - در اقدامات تأمینیه (مواد ۴۶۱ تا ۴۷۵)

۵۸۰-گزینه ۴ صحیح است. طبق مواد ۴۷۴ و ۴۷۵ قانون تجارت، اگر تاجر ادعای خیار نسبت به اموال تحت تصرف خود یا دیگران داشته باشد، می تواند پیش از پایان عملیات تصفیه، شخصا به اجرا بگذرد، البته به شرط آنکه اعمال خیار مزبور به زیان طلبکاران نباشد.

۵۸۱-گزینه ۱ صحیح است. یکی از قواعد مهم در امر ورشکستگی رعایت تساوی حقوق طلبکاران است.

۵۸۲-گزینه ۳ صحیح است. به موجب ماده ۴۷۰ قانون تجارت «محکمه می تواند در صورت تصمیم به انعقاد مجلس قرار دهد که صاحب طلب متنازعیه معادل مبلغی که محکمه در قرار مزبور معین می کند موقتاً طلبکار شناخته شده در مذاکرات هیأت طلبکارها برای مبلغ مذکور شرکت نماید.»